

ПРОУЧВАНЕ МНЕНИЕТО НА ПАЦИЕНТИТЕ ЗА ПРЕДОСТАВЯНИТЕ РЕХАБИЛИТАЦИОННИ ПРОГРАМИ В СПЕЦИАЛИЗИРАНИТЕ БОЛНИЦИ ЗА РЕХАБИЛИТАЦИЯ

Елена Иванова¹, Донка Николова¹, Милен Димитров²

¹Учебен сектор „Рехабилитатор“ - Медицински колеж,
Медицински Университет – Варна

²Студент в Учебен сектор „Рехабилитатор“ - Медицински колеж,
Медицински Университет – Варна

OPINION SURVEY AMONG PATIENTS REGARDING THE PROVIDED REHABILITATION PROGRAMMES IN SPECIALISED REHABILITATION HOSPITALS

Elena Ivanova¹, Donka Nikolova¹, Milen Dimitrov²

¹TRS Rehabilitation Therapist, Medical College, Medical University of Varna

²Student, TRS Rehabilitation Therapist, Medical College, Medical University of Varna

РЕЗЮМЕ

Медицинската рехабилитация е процес, насочен към цялостното лечение на пациента и към превенция на инвалидността. Колкото по-рано се приложи тя, толкова по-бързо и качествено е възстановяването. Липсата на навременна и дългосрочна рехабилитация води до влошаване качеството на живот и социална изолация.

Настоящата статия има за цел да проучи мнението на пациентите за предлаганите рехабилитационни програми чрез пряка индивидуална анкета. В съвременните условия на живот те имат възможност търсят и получават информация за заболяването, диагнозата и възможностите за лечение. Необходимо е качеството на рехабилитационните процедури да отговаря на очакванията на пациента и неговите потребности.

Медицинската рехабилитация е с голямо медико-социално и икономическо значение. Мнението, оценката и удовлетвореността на пациентите са важен показател за качеството и ефективността на здравното обслужване.

Ключови думи: рехабилитация, пациент, удовлетвореност

ABSTRACT

Rehabilitation is a process aiming at the comprehensive treatment of patients and the prevention of physical disability. The earlier this process starts, the quicker and more satisfactory the recovery is. The lack of prompt and long-term rehabilitation leads to patients' social isolation and deterioration of their quality of life.

The purpose of this article is to analyse the patients' opinion regarding the provided rehabilitation programmes through a personal survey. Nowadays, patients have an access to information about the disease they suffer from, the diagnosis and the treatment options. It is necessary that the rehabilitation procedures meet the patients' expectations and needs.

The opinion, assessment and satisfaction of the patients are key quality and effectiveness indicators of the health services provided.

Keywords: rehabilitation, patient, satisfaction

УВОД

Рехабилитацията включва комплекс от методи за лечение, с които се възстановява нормалното състояние на организма след заболяване. Основните форми на рехабилитацията са: медицинска, професионална, социална и психологическа рехабилитация. Според една от най-старите дефиниции, рехабилитацията е процес на приложение на всички медицински мероприятия, които ускоряват лечението. Тези мероприятия са преди всичко от областта на физикалната медицина и допълват специфичното лекарствено и хирургично лечение.

Медицинската рехабилитация е начално звено в системата на общата рехабилитация, защото заболяващият човек преди всичко се нуждае от медицинска помощ. Тя е процес насочен към цялостното лечение на пациента и към превенцията на инвалидността. Рехабилитацията е дълъг и продължителен процес, траещ понякога месеци и години. Средствата, прилагани в медицинската рехабилитация се групират в четири основни групи: медикаментозни, физикални, ортопедико-хирургични и психотерапевтични.

Физикалната терапия заема важно място при хронично-рецидивиращите болести, а също и при рехабилитация и възстановяване на пълна или остатъчна годност, трудоспособност и др. при тези случаи е необходимо изграждане на програма за дълготрайно лечение в няколко етапа – амбулаторен, санаториално-курортен и домашен. Тя е икономически изгодна и в много случаи е единствената алтернатива на лекарствената терапия.

Физикално-терапевтичните процедури могат да се провеждат в санаториуми, центрове за долекуване, в оздравителни центрове, дори и в дома. Процедурите могат да се правят стационарно и амбулаторно. Изборът на вида и количеството процедури зависи от заболяването, периода на болестта и моментното състояние на човека, както и от показанията и противопоказанията за прилагане на един или друг метод. Основна терапевтична прескрипционна форма в структурата по ФРМ е рехабилитационната програма, която съдържа индивидуален комплекс от физикално-терапевтични фактори в правилна последователност, комбинация, дозировка и продължителност за въздействие според общото състояние на пациента, основното и съпътстващите заболявания. Съдържа указания за поведение, медикация и допълнителни средства и за времето извън процедурния прием. Обслужването на болните се осъществява от рехабилитационен екип.

Необходимо е качеството на рехабилитационните процедури да отговаря на очакванията на пациента и неговите потребности. В съвременните условия на живот те имат възможност да търсят и да получават информация за заболяването, диагнозата и възможностите за лечение.

ЦЕЛ

Целта на настоящото изследване е да проучи мнението на пациентите за предлаганите рехабилитационни програми в Специализирана болница за рехабилитация.

Обект на проучването

Пациенти преминали курс на лечение в Специализирана болница за рехабилитация в гр. Варна.

Характер и обем на проучването

Обработени и анализирани са данните, съдържащи се в 40 анкетни карти.

Време на проучването

Периодът на изследване е двумесечен, като обхваща месеците юни и юли 2017 година.

МЕТОДИ

Социологически методи - пряка индивидуална анонимна анкета. Статистически методи за обработка и анализ на информацията.

ИНСТРУМЕНТАРИУМ ЗА ИЗСЛЕДВАНЕТО

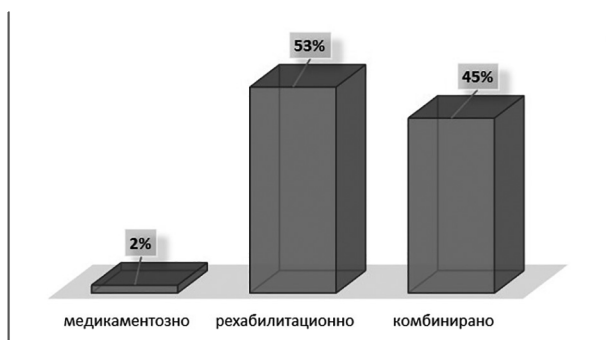
Анкетна карта по изследваните признаци с 16 въпроса.

РЕЗУЛТАТИ И ОБСЪЖДАНЕ

В проучването участват пациенти преминали курс на лечение в Специализирана болница за рехабилитация в гр. Варна. Анкетиранията са във възрастовия диапазон 32-67 години. Повече от половината са представителите на възрастта между 43-58 години. По-голямата част от участниците са с висше образование 68%, а със средно образование са 32%. В проучването са изследвани 33 жени (83%) и 7 мъже (17%). От тях 95% са работещи и 5% са пенсионери.

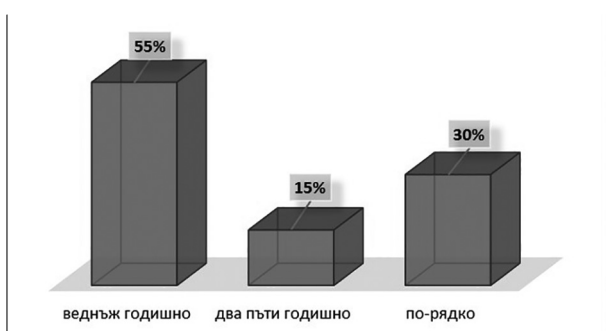
При анализа на резултатите се установи, че по-голямата част от анкетиранията са с диагноза поставена повече от 1 година 83%, 12% от година и 5% от около месец.

Възможностите на рехабилитацията са изключително големи и това се потвърждава от получените резултати на фиг. 1. Те са потвърждаващи

Фиг. 1. Какво лечение предпочитате?

ние на това, че пациентите разбират ползите от нея (53%) и я предпочитат като метод по - често от комбинираното лечение (45%), което включва в себе си и прием на медикаменти.

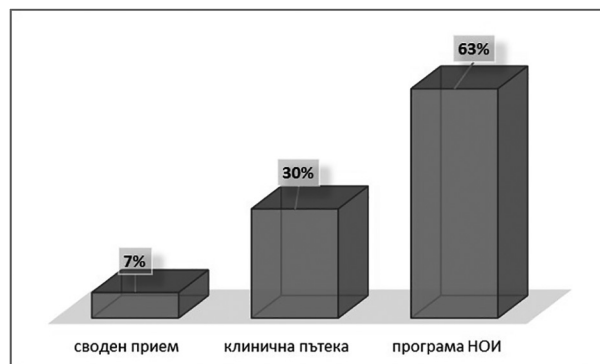
Фиг. 2. Колко често посещавате Специализирана болница за рехабилитация?

Изключително голяма част от анкетираните (95%) отдават предпочитанията си на санаториалното лечение. Това вероятно се дължи на факта, че възстановяването се провежда при условия различни от ежедневните. Променя се и социалната среда.

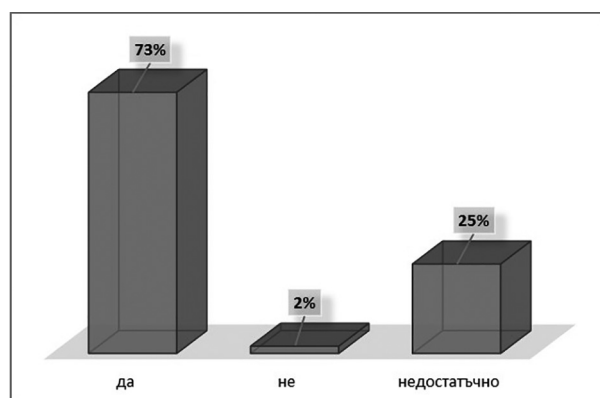
Рехабилитационната програма на пациентите включва: масаж, електролечение, механотерапия, терапия с луга, водни процедури, кинезитерапия и др. И от резултатите на въпроса „Кои процедури (според Вас) подобряват здравословно Ви състояние?“ става ясно, че пациентите са добре информирани за терапевтичното въздействие на различните процедури и ефекта от прилагането им.

Част от пациентите посещават болницата два пъти годишно (15%) ползвайки две от програмите (Фиг. 2.). Приемът на пациенти се осъществява по програмите на НОИ за профилактика и рехабилитация, по клинична пътека и свободен прием (Фиг. 3.).

Графиката (Фиг. 4.) показва много добра информираност на респондентите за въздействие то и ползите от рехабилитационните процедури

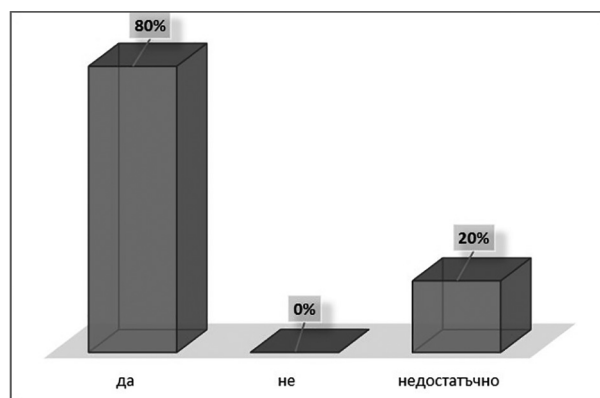

Фиг. 3. Каква програма ползвате по време на лечението си?

Фиг. 4. Информирани ли сте за терапевтичното въздействие на процедурите?

(75%), което е показател за това, че те са заинтересовани от своето лечение и по-бързо възстановяване. Това се потвърждава и от (Фиг. 5), която показва висока удовлетвореност от постигнатите резултати от приложената рехабилитационната програма.

Фиг. 5. Удовлетворен/а ли сте от резултатите постигнати чрез рехабилитационната програма?

Голяма част от пациентите (85%) отново ще посетят лечебното заведение след изписването им и биха препоръчали на свои близки предлаганите рехабилитационни програми.

ИЗВОДИ И ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Медицинската рехабилитация е с голямо медико-социално и икономическо значение. Колкото по-рано се приложи тя, толкова по-бързо и качествено е възстановяването. Мнението, оценката и удовлетвореността на пациентите е важен показател за качеството и ефективността на здравното обслужване и социална изолация.

Получените резултати от анкетното проучване показват, че пациентите разбират ползите от рехабилитацията и я предпочитат като терапевтичен метод за възстановяване и профилактика пред медикаментозната терапия. Също така се отчита и много добра информираност сред респондентите по отношение на прилагани методи на лечение и тяхното въздействие върху конкретните заболявания.

ЛИТЕРАТУРА

1. Рязкова, М., Ив., Кирова. Ръководство по физикална терапия, София, 1997.
2. Рязкова, М., Ив., Кирова. Физикална терапия – обща и специална част, Арсо, С., 2002
3. <https://bojidarivkov.wordpress.com>
4. <https://www.mh.government.bg>
5. <https://social.framar.bg>

*Адрес за кореспонденция:
Елена Иванова
УС „Рехабилитатор“
Медицински колеж,
Медицински Университет – Варна
e-mail: e_kraycheva@abv.bg*